

MAAELUMINISTEERIUM

Ülevaade Euroopa Komisjoni ettepanekutest neonikotinoidide heakskiidu tingimuste muutmise osas

Gerit Dreyersdorff
taimeterwise osakond / nõunik

10.04.2017

Neonikotinoiidid ja maakirp

- Neonikotinoiidid kuuluvad süsteemselt toimiva insektitsiidide ehk putukatõrjevahendite klassi;
- Neonikotinoide kasutatakse:
 - 1) pritsitava preparaadina;
 - 2) seemnete töötlemiseks.
- Eestis peamiselt kasutusel külvatava rapsiseemne puhtimisel ennetamaks rapsitaimiku ohustamist maakirbu poolt.

Maakirp; foto: Röpina Aianduskool

Taustainformatsioon

EFSA järelused

2012. a – uus teaduslik teave neonikotinoide subletaalsest toimest mesilastele

2013. a – EFSA järelused, mis käsitlesid imidaklopriidi, klotianidiini ja tiametoksaami riskihindamist seoses mesilastega: suur akuutselt avalduv risk

- 1) kokkupuude seemnete töötlemisel tekkiva tolmuga;
- 2) nektaris ja õietolmus olevate jääkide tarbimine;
- 3) kokkupuude taimelhtedest tilkvee eraldumise tulemusel tekkinud vedelikuga.

Taustainformatsioon (2)

Euroopa Komisjoni ettepanek 2013.a.

Euroopa Komisjon esitas liikmesriikidele eelnõu ettepaneku:

- 1) Lubatud kasutada ainult kutselises tegevuses insektitsiidina;**
- 2) Mitmete põllukultuuride puhul ei ole lubatud turustada ja kasutada imidaklopriidi, klotianidiini ja tiametokosaami sisaldavate taimekaitsevahenditega töödeldud seemneid (sh rapsiseeme), v.a kasvuhoones kasutatavad seemned.**

Rakendusmäärus võeti vastu 24.05.2013. a.

Neonikotinoide kasutamine Eestis erilubade alusel

- 2014. a – 1 eriluba vaid eelnevalt puhitud rapsiseemnete kasutamiseks
- 2015, 2016 ja 2017. a – 8 eriluba suvirapsi ja suvirüpsi seemnete töötlemiseks ning puhitud seemnete kasutamiseks, igal aastal taimekaitsevahend Cruiser OSR (tiametoksaam) ja Modesto (klotianidiin).

Euroopa Komisjoni uued ettepanekud

Oktoober 2016 – EFSA täiendavad järeldused riski hindamisest mesilastele.

Euroopa Komisjon esitas liikmesriikidele kolm uut eelnõu ettepanekut:

- 1) Lubatud kasutada insektitsiidina ainult kasvuhoones;**
- 2) Ei ole lubatud turustada ja kasutada imidaklopriidi, klotianidiini ja tiametoksaami sisaldavate taimekaitsevahenditega töödeldud seemneid, v.a. kasutamine kasvuhoonetes tingimusel, et põllukultuur püsib seal kogu oma elutsükli.**

Eesti Maaülikooli ekspertarvamus Euroopa Komisjoni ettepanekute teaduslik põhjendus

- 1) Pestitsiidide esinemine mesilaste toidus ja elukeskkonnas mõjutab nende individuaalset arengut, pere juurdekasvu ja vastuvõtlikkust haigustele ning parasiitidele;
- 2) Käitumuslikud ja eluea uuringud pigem ei näita neonikotinoidsete toimeainete subletaalset mõju meemesilaste valmikutele, samas molekulaarsel, raku või organismi tasandil on mõjud selgelt eristuvad;
- 3) Neonikotinidsete puhtimispreparaatide kasutamine on keskkonda saastav ja tolmeldajate populatsioonide seisundit mõjutav;
- 4) Neonikotinoidsetele toimeainetele on maailmas täheldatud resistentsuse kujunemist.

Eesti Maaülikooli ekspertarvamus (2)

Piirangute võimalik mõju Eesti rapsikasvatajatele

- 1) Maakirpude esinemissagedus Eestis on tänapäeval kõrge;
- 2) Rapsiseemne puhtimiseks asenduspreparaate EL'is senini registreeritud ei ole;
- 3) Kõnealuste toimeainete keelamine põhjustaks Eesti rapsikasvatajatele märgatavat lisatööd ja/või tulubaasi langust;
- 4) Suvirapsi ja suvirüpsi asendamine külvikorras teiste kultuuridega – uba, hernes.

Eesti Maaülikooli ekspertarvamus (3)

Alternatiivsed võimalused maakirbu tõrjumiseks

Alternatiivsed võimalused:

- 1) Agrotehnilised võtted – sügavküünd, võimalikult varajane külv, vähendatud maaharimine;
- 2) Püüniskultuuride külvamine põhikultuuri servadesse;
- 3) Segukülv maakirpudele ebameeldiva taimega/sordiga – linatuder;
- 4) Sünteetilised asenduspreparaadid;
- 5) Bioloogilised tõrjepreparaadid.

Eesti positsiooni kujundamine

- Euroopa Komisjonile kommentaaride esitamise tähtaeg liikmesriikidel on 21.04.2017. a.
- Järgmine korraline taimekaitsevahendite seadusandluse komitee istung toimub 17.–18.05.2017. a.

MAAELUMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!